ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА
ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМДА КОМПЕТЕНЦИЯВИЙ ЁНДАШУВЛАР : ИСТИҚБОЛЛАР, МУАММОЛАР ВА ЕЧИМЛАР

(Республика масофавий илмий-амалий анжумани)

БУХОРО, 2020 йил, 3-ноябрь

“Мактабгача таълимда компетенциявий ёндашувлар: истиқболлар, муаммолар ва ечимлар” мавзусидаги Республика илмий-амалий анжумани илмий моқола ва тезислар тўплами (2020-йил, 3-ноябрь). Бухоро: 2020 йил.

Бош муҳаррир:
Педагогика фанлари номзоди, доцент Г.А.Камилова

Тақризчилар:
Авезов С.С. – ф.ф.н, доц.
Тўхсанов Қ.Р. – ф.ф.н, доц.
Тўпловчи ва нашрга тайёрловчи:
М.Б.Шарипова – Мактабгача таълим кафедраси ўқитувчиси
Н.Н.Ҳамроева - Мактабгача таълим кафедраси ўқитувчиси

Ушбу Республика масофавий илмий-амалий анжуманининг илмий мақола ва тезислари тўпламида Ўзбекистон Республикасининг “Мактабгача таълим ва тарбия тўғрисида”ги Қонуни, “Ўзбекистон Республикасида илк ва мактабгача ёшдаги болалар ривожланишига қўйиладиган Давлат талаблари”, “Илк қадам” Давлат ўқув дастури, шунингдек, мактабгача таълим тизимини ривожлантириш борасидаги ислоҳотларда белгиланган, соҳада амалга оширилаётган ишларни таҳлил қилиш ва бу борадаги таклифларни ишлаб чиқиш бўйича илмий, амалий ва услубий тавсиялар ишлаб чиқилган.

Мазкур тўпламга киритилган мақолалар ва тезисларнинг мазмуни, статистик маълумотлар ҳамда билдирилган фикр ва мулоҳазаларга муаллифларнинг ўзлари масъулдирлар.

Бухоро - 2020 йил, 3-ноябрь

MAKTABGACHA TA'LIM SOHASIDA PEDAGOGLAR KOMPETENTLIGI VA BOLALARNI MAKTAB TA'LIMGA TAYYORLASH

Bux DU Maktabgacha ta'lim kafedrasi o'qituvchisi G.B.Ergasheva,
14-6MT-20 guruh talabasi M.Shavkatova.

Аннотация: *Maktabgacha ta'lim mazmunini yanada takomillashtirish moddiy texnika bazasini mustahkamlash maktabgacha ta'lim muassasalari tarmomig'ini kengaytirish, malakali pedagog kadrlar bilan ta'minlash bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash darajasini tubdan yaxshilash ta'lim tarbiya jarayoniga zamonaviy ta'lim dasturlari va texnologiyalarni tadbiq etish bolalarni har tomonlama intelektual, axloqiy ,estetik va jismoniy rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish maqsadida keng imkoniyatlar yo'lga qo'yildi.*

Kalit suzlar: *tarbiya,bilim, rivojlanish, barkamol,bola, innovatsiya, shaxs,sifat,kadr, pedagog.*

Аннотация: *Дальнейшее улучшение содержания дошкольного образования. Укрепление материально-технической базы. Расширение сети дошкольных образовательных учреждений, обеспечение квалифицированными педагогическими кадрами. Коренное повышение уровня подготовки детей к школьному образованию.*

Ключевые слова: *воспитание, знания, развитие, компетентность, ребенок, новаторство, личность, качество, кадры, педагог.*

Annotation: *Further improvement of the content of preschool education Strengthening the material and technical base Expansion of the network of preschool educational institutions, provision of qualified pedagogical staff Radical improvement of the level of preparation of children for school education Introduction of modern educational programs and technologies in the educational process .*

Keywords: *upbringing, knowledge, development, competence, child, innovation, personality, quality, staff, educator.*

" Qaysi sohani olmaylik, biz zamonaviy yetuk kadrlarni tarbiyalamasdan turib biron –bir o'zgarishga, farovon

hayotga erisha olmaymiz. Bunday kadrlarni , millatning sog'lom genofondini tayyorlash , avvalo, maktabgacha ta'lim tizimidan boshlanadi", deb ta'kidlagan edilar**.**

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev.

Maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha 2017-2021- yillarga mo'ljallangan dasturning asosiy maqsadi vazifalari, va yo'nalishlari quyidagilardan iborat. Maktabgacha ta'lim mazmunini yanada takomillashtirish moddiy texnika bazasini mustahkamlash maktabgacha ta'lim muassasalari tarmomig'ini kengaytirish, malakali pedagog kadrlar bilan ta'minlash bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash darajasini tubdan yaxshilash ta'lim tarbiya jarayoniga zamonaviy ta'lim dasturlari va texnologiyalarni tadbiq etish bolalarni har tomonlama intelektual, axloqiy ,estetik va jismoniy rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish maqsadida keng imkoniyatlar yo'lga qo'yildi. Ilg'or xorijiy tajribalarni hisobga olgan holda bolalarni har tomonlama intelektual, axloqiy estetik va rivojlanish sharoitlarini yaratish. Maktabgacha ta'lim sifatini oshirish, maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni maktabga sifatli tayyorlashni tubdan yaxshilash ta'lim tarbiya jarayoniga jahon ahamiyatida keng qo'llaniladigan zamonaviy ta'lim dasturlari texnologiyalarni joriy etish maktabgacha ta'lim muassasalarida 5-6 yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash bo'yicha 6100 ta qisqa muddatli guruhni tashkil etish, 2200 ta maktabgacha ta'lim muassasalarini moddiy texnika bazasini mustahkamlash shu jumladan qishloq joylarda maktabgacha ta'lim muassasalarini yangidan qurish ularni zamonaviy talablarga javob beradigan inventor, jihoz, o'quv metodik qo'llanmalar va multimediyali vositalar bilan ta'minlash chora tadbirlari yo'lga qo'yildi. Yuqori sifatli maktabgacha ta'limni ta'minlash bolalarni sifatli maktabga tayyorlashni tubdan yaxshilash ta'lim tarbiya jarayonini rivojlantirish dasturlarni joriy etildi. 3-6 yoshdagi maktabgacha ta'lim muassasasiga qamrab olinmagan bolalarni ularning ota-onalarini metodik qo'llanmalar bilan ta'minlash orqali maktab ta'limiga tayyorlashni tashkil etish yollari ishlab chiqildai . Maktabgacha ta'lim muassasalari tarmog'ini 50ta yangi qurilish hamda mavjud muassasalarining 1167tasini rekonstruksiya

qilish va 983tasini mukammal ta’mirlash orqali kengaytirish qishloq joylaridagi maktabgacha ta’lim muassasalarida ota-onalar badal to’lovini 30% gacha kamaytirish joriy qilindi.

Dasturning samarali amalga oshirilishi unda ko’zda tutilgan ko’rsatmalar ijrosining borishini tizimli monitoring qilib berish orqali davlat organlarining doimiy nazoratda bo’ladi. Bu qarorning amalga oshirilishi davlat siyosatining asosiy ustuvir yo'na’ishlaridan biri sifatida respublikamizning uzluksiz talabi tizimini yanada rivojlantirish yo’lining uzviyligini ta’minlaydi. Maktabgacha ta’im tizimi uzluksiz ta’limning birlamchi, eng asosiy bo’g’inidir. Mutaxasislarning xulosalariga ko’ra, inson o’z umri davomida oladigan barcha axborotlarni , ma’lumotlarning 70 foizini 5 yoshgacha bo’lgan davrda oladi.Shu bois bolalarning sog’lom va bilimli, yetuk kadrlar bo’lib voyaga yetishida bog’cha tarbiyasi juda muhim o’rin tutadi. Prezidentimiz SH.M.Mirziyoyev bu tizimga alohida e’tibor qaratmoqda. Shu masalaga doir bir necha yig’ilish o’tkazildi, tarixiy qarorlar qabul qilinmoqda.Shuningdek maktabgacha ta’lim muassasalarda tarbiyachi va bolalar uchun yangi o’quv metodik va didaktik adabiyotlar nashr etilmoqda, ta’lim muassasasida malakali shifokorlar , dori-darmon va tibbiyot buyumlari,sanitariya-gigiyena vositalari ajratildi. Shuningdek ,ta’lim muassasalarida bosqichma-bosqich zamonaviy axborot –kommunikatsiya texnologiyalari va zarur texnika vositalari bilan ta’minlandi. Prezidentimizning yuqorida qayd etilgan qarori bilan tasdiqlangan Maktabgacha ta’lim tizimini tanqidiy o’rganishh bo’yicha komissiya zimmasiga maktabgacha ta’lim tizimining oliy ma’lumotli kadrlarga ehtiyojini hududlar bo’yicha o’rganish va tahlil natijalariga ko’ra pedagogik yonalishga ixtisoslashtirilgan oliy ta’lim muassasalarida qabul kvotari bo’yicha takliflar qabul qilindi.Bu tizim shuni talab qiladiki oliy ma’lumotli shaxslar tizim rivojlanishida katta ahamiyat kasb etib boriladi. Mamlakatimizda bugungi kunda tarixiy yangiliklardan biri bo’lmish ta’lim tizimining turi maktabgacha ta’lim muassasalarida tub o’zgarishlarning maqsadi har tomonlama yetuk barkamol hamda komil shaxsni tarbiyalsh,ularni intellektual va jismoniy jihatdan rivojlangan etib tarbiyalash bo’yicha zamonaviy tizim yaratib berildi.Maktabgacha ta’lim

tizimini tubdan takomillashtirish chora –tadbirlari to'g'risidagi qarori 30- sentyabrdagi "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqaruvini tubdan takomillashtirish chora- tadbirlari to'g'risida"gi farmoni hamda O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi faoliyatini tashkil etish to'g'risidagi qaarori qabul qilindi. Qarorda maktabgacha ta'lim tizimini kompleks rivojlantirish, bolalarni sog'lom va barkamol etib tarbiyalashning barcha jihatlari belgilab berildi.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro`yxati:

1.Sh.A.Sodiqova "Maktabgacha pedagogika". "Tafakkursarchashmalari" T5.

2. Sh.M. Mirziyoyev Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. –T.: "O'zbekiston". – 2017.– 102b.

3.Камилова Г.А,Курбанова Г.Р, Джаббарова С.З. Асобенности формирования педагогических навыков у воспитателей дошкольно-образовательных учреждений.// AKADEMI.Научно-методический журнал,2020 №5 (56).С.25-27.

Г.А. Камилова	Мактабгача таълим-жамият тараққиётининг пойдевори	36
Н.О.Сафарова	Мактабгача ёшдаги болаларни мусиқа воситасида маънавий-ахлоқий тарбиялаш педагогик муаммо сифатида	41
З.Б.Жалилов, С.Рахмонова, Н.Азимова.	Мактабгача таълимда жисмоний тарбияни шакллантириш методлари	44
Н.Н.Ҳамроева	Атроф-олам билан таништириш машғулотларида мактабгача ёшдаги болаларда оилага нисбатан муносабатни тарбиялаш	49
М.Б.Шарипова, С. Жалолова	Мактабгача таълим тизимида миллий эпик достонларимизни ўргатиш орқали ёш авлоднинг руҳий ва маънавий дунёсини бойитиш	52

Д.Эшова, Ш. Ибрагимова	Мактабгача ёшдаги болаларнинг ижодий қобилиятларини ўйин орқали ривожлантири**ш**	56
Г.Эргашова, М.Шавкатова	Maktabgacha ta’lim sohasida pedagoglar kasbiy kompetentligi va bolalarni maktab ta’limiga tayyorlash.	60
Д.Мирзаева, В.Нуриддинова, Н.Турсунова	Особенности становления и развития педагогов дошкольного образования в современных условиях	64
Г.Қурбонова	Мактабгача ёшдаги болаларни ҳар томонлама тарбиялашда замонавий ёндашувлар	68
Г.Атаева	Стратегии обучения : современные подходы к детям младщего возраста	73
Ш.Ҳайдарова	Мактабгача ёшдаги болаларни катталар меҳнати билан таништиришда халқаро тажрибадаорадан фойдаланиш	77
М.Сатторов, С.Тураев	Таълим тизимида инновацион ёндашув.	80